

København (1889-1928) - Fredag Morgen den 21. November 1924

Edderfuglen og hans lille Kvinde

Knud Rasmussens grønlandske Hjælpere kom i Gaar til København

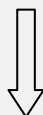
De to Eskimoer, som ledsagede Knud Rasmussen paa Slæderejsen gennem Amerika, kom i Gaar med „Hellig Olav“ til København, Miteq i bedste Velgaaende og ganske uimponeret, men hans Kvinde meget syg.

Miteq fortæller om Mødet med Kobbereskimoerne, der vilde skyde Knud Rasmussen.

De to Eskimoer, som ledsagede Knud Rasmussen paa Slæderejsen gennem Amerika, kom i Gaar med "Hellig Olav" til København, Miteq i bedste Velgaaende og ganske uimponeret, men hans Kvinde meget syg.

Miteq fortæller om Mødet med Kobbereskimoerne, der vilde skyde Knud Rasmussen.

I Gaar Morges, endnu inden Klokkerne havde ringet syv over Byen, tudede „Hellig Olav“ sine Signaler fra Reden. Der havde Amerikadamperen lagt sig for Anker for at afvente, at det vilde dages helt. Den kom ikke til at vente længe.

Snart gled Solen, skinnende gul som en Halvkroner lige fra Den kgl. Mønt, op over Horizonten. Taagen, sviende kold efter Nattefrosten, spredtes. Og den store mørke Dampskibskolos satte Kursen ind i Frihavnen, hvis sorte Pakhustage lyste kalkende hvide af Rimlaget.

De Morgenduelige.

Skibsorkestret spillede efter Skik og Brug, mens „Hellig Olav“ for-tøjede ved Kajen mod Langelinje, men det var kun faa Morgenduelige, der var mødt for at iage imod.

Imellem de første, der gik om Bord, var Magistrene Therkel Matthiessen og Birket-Smith sammen med Grønlænderen Jacob Olsen, der

er i Danmark for at kunne hjælpe Knud Rasmussen med de eskimoiske Sagn, naar han kommer hjem.

De tre skulde hente to af deres Meddeltagere i Thule-Ekspeditionen, Kap York-Eskimoen Miteq og hans Kvinde. Det voldte ingen Vanskelighed at finde dem, for alle kendte „Eskimoerne“. De er ikke i Stand til at tale andet end Grønlandsk, men da Knud Rasmussen havde sat dem om Bord i New York, lovede Skibets Besætning at tage sig af dem, og det havde den gjort paa den smukkeste Maade.

I Gaar Morges, endnu inden Klokkerne havde ringet syv over Byen, tudede „Hellig Olav“ sine Signaler fra Reden. Der havde Amerikadamperen lagt sig for Anker for at afvente, at det vilde dages helt. Den kom ikke til at vente længe.

Snart gled Solen, skinnende gul som en Halvkroner lige fra Den kgl. Mønt, op over Horizonten, Taagen, sviende kold efter Nattefrosten, spredtes. Og den store mørke Dampskibskolos satte Kursen ind i Frihavnen, hvis sorte Pakhustage lyste kalkende hvide af Rimlaget.

De Morgenduelige.

Skibsorkestret spillede efter Skik og Brug, mens „Hellig Olav“ for-tøjede ved Kajen mod Langelinje, men det var kun faa Morgenduelige, der var mødt for at tage imod.

Imellem de første, der gik om Bord, var Magistrene Therkel Matthiessen og Birket-Smith sammen med Grønlænderen Jacob Olsen, der er i Danmark for at kunne hjælpe Knud Rasmussen med de eskimoiske Sagn, naar han kommer hjem.

De tre skulde hente to af deres Meddeltagere i Thule-Ekspeditionen, Kap York-Eskimoen Miteq og hans Kvinde. Det voldte ingen Vanskelighed at finde dem, for alle kendte „Eskimoerne“. De er ikke i Stand til at tale andet end Grønlandsk, men da Knud Rasmussen havde sat dem om Bord i New York, lovede Skibets Besætning at tage sig af dem, og det havde den gjort paa den smukkeste Maade.

Ved Skibshospitalet.

Men det var ved Skibshospitalet, man traf Miteq. Han hedder Qavigarsuaq, men det betyder ikke noget. Det andet er hans Tilnavn, som betyder Edderfuglen og udtales omtrent som Miterk. Han havde været inde og sige god Morgen til sin Kvinde Arnarulunguaq — paa Højdansk Det

lille Kvindemenneske. Dagen efter at hun var kommet om Bord, lagdes hun paa Sygestue for en slem Forkøelse, troede man, men Dr. Trolle opdagede hurtigt, at begge hendes Lungespidser var angrebet af Tuberkulose.

Kvindens Indsats.

Miteq hilser med et straalende Smil paa sine tre gamle Bekendte. Det var i Marts 1923, de skiltes sidst. Magistrene drog til Danmark, mens de to Eskimoer fulgte Knud Rasmussen paa den lange Slæderejse gennem det arktiske Amerika fra den magnetiske Nordpol til Stillehavet. Arnarulunguaq var lige blevet Enke efter en Kap York-Jæger „Den lille Strube“, som var død af Lungebetændelse, men hun gik glad med paa Turen, og en Kvinde er næsten uundværlig paa saadan en større Ekspedition. Hun kan holde Tøjet i Orden, lappe Kamikker og iøvrigt være til stor Hjælp ved det „huslige“ Arbejde.

Ved Skibshospitalet.

Men det var ved Skibshospitalet, man traf Miteq. Han hedder Qavigarsuaq, men det betyder ikke noget. Det andet er hans Tilnavn, som betyder Edderfuglen og udtales omtrent som Miterk. Han havde været inde og sige god Morgen til sin Kvinde Arnarulunguaq — paa Højdansk Det lille Kvindemenneske. Dagen efter at hun var kommet om Bord, lagdes hun paa Sygestue for en slem Forkøelse, troede man, men Dr. Trolle opdagede hurtigt, at begge hendes Lungespidser var angrebet af Tuberkulose.

Kvindens Indsats.

Miteq hilser med et straalende Smil paa sine tre gamle Bekendte. Det var i Marts 1923, de skiltes sidst. Magistrene drog til Danmark, mens de to Eskimoer fulgte Knud Rasmussen paa den lange Slæderejse gennem det arktiske Amerika fra den magnetiske Nordpol til Stillehavet. Arnarulunguaq var lige blevet Enke efter en Kap York-Jæger „Den lille Strube“, som var død af Lungebetændelse, men hun gik glad med paa Turen, og en Kvinde er næsten uundværlig paa saadan en større Ekspedition. Hun kan holde Tøjet i Orden, lappe Kamikker og iøvrigt være til stor Hjælp ved det „huslige“ Arbejde.

Mens vi venter paa, at Lægen skal komme og sige sin Mening, forsøger vi at faa Miteq til at fortælle om sine Langfartsoplevelser. Det maa foregaa ad Omveje. Jacob Olsen behersker ikke fuldt det Danske, saa Magistrene, der er ret fortrolige med Grønlandsk, maa hjælpe med, naar Miteqs Svar skal oversættes.

Hvalrosfangeren i amerikanske Klæder.

Miteq er kun 24 Aar, men nyder Ry som Kap Yorks dygtigste Hvalrosfanger. Nu er han iført en graa Raglanulster med Bælte og brede amerikanske Sko. Men han bærer det, som havde han aldrig gaaet i andet. Med den bløde graa Filthat ligner han ikke en Eskimo. Ansigtstrækkene røber blandet Blod.

Han finder heller ikke Rejsen synderlig eventyrlig. Alvorlige Besværligheder? Nej, det har der saamænd ikke været.

Frygt for den hvide Mand.

Saa glimter det i de brune Øjne, og han bliver ivrig i sin Fortællen:

— Det var i Victorialand ved Nordvestpassagen. Her traf de en Stamme Eskimoer, hvis Navn oversættes til Kobber-Eskimoerne. Da de saa de Slædekørende nærme sig, løb de hen for at hente deres Bøsser og stillede sig op for at skyde. Det var af Frygt, tilføjer han. Det var ret faretruende, for Hundene var ikke til at standse. Naar de ser Mennesker, halser de af og standser først, naar de er ved Folkene. Men Miteq væltede sig ud af Slæden og lo'r hen til dem, raabende: Hvis I skyder, kommer der flere Danskere og hævner os.

Mens vi venter paa, at Lægen skal komme og sige sin Mening, forsøger vi at faa Miteq til at fortælle om sine Langfartsoplevelser. Det maa foregaa ad Omveje. Jacob Olsen behersker ikke fuldt det Danske, saa Magistrene, der er ret fortrolige med Grønlandsk, maa hjælpe med, naar Miteqs Svar skal oversættes.

Hvalrosfangeren i amerikanske Klæder.

Miteq er kun 24 Aar, men nyder Ry som Kap Yorks dygtigste Hvalrosfanger. Nu er han iført en graa Raglanulster med Bælte og brede amerikanske Sko. Men han bærer det, som havde han aldrig gaaet i andet. Med den bløde graa Filthat ligner han ikke en Eskimo. Ansigtstrækkene røber blandet Blod.

Han finder ikke Rejsen synderlig eventyrlig. Alvorlige Besværligheder? Nej, det har der saamænd ikke været.

Frygt for den hvide Mand.

Saa glimter det i de brune Øjne, og han bliver ivrig i sin Fortællen:

- Det var i Victorialand ved Nordvestpassagen. Her traf de en Stamme Eskimoer, hvis Navn oversættes til Kobber-Eskimoerne. Da de saa de Slædekørende nærme sig, løb de hen for at hente deres Bøsser og stillede sig op for at skyde. Det var af Frygt, tilføjer han. Det var ret faretruende, for Hundene var ikke til at standse. Naar de ser Mennesker, halser de af og standser først, naar de er ved Folkene. Men Miteq væltede sig ud af Slæden og fo'r hen til dem, raabende: Hvis I skyder, kommer der flere Danskere og hævner os.

Saa sænkede de Bøsserne, og da Knud Rasmussen kom, og den hvide Mand kunde tale til dem i et Sprog, de forstod, forvandlede deres Frygt til Glæde. Og de hjalp os bagefter meget.

Noget selvfølgeligt.

Iøvrigt er Miteq ganske uimpone- ret af det, han har set og oplevet. Han har taget Amerika fuldkommen fra oven og nedad. Det mest for- bavsende, han har mødt, var en Ma- skine til at hugge Hovedet af Kyl- linger. Det, der vilde imponere en Europæer, har han ikke haft Forud- sætninger for at forstaa. Derfor har det ikke gjort synderligt Indtryk paa ham. Han har nærmest taget Tin- gene som noget selvfølgeligt.

Sygeplejerskernes Kælebarn.

Inde i den lille Sygekahyt sidder „Det lille Kvindemenneske“ — som ikke er saa lille endda. Hun er 4 Aar ældre end Miteq og ren eskimo- isk. Hun har været alle Sygeplejer- skernes Kælebarn, og nu kommer de for at tage Afsked med hende. Hun forstaaer ikke Ordene, der tales til hende, men Tonen ... Og hun smiler straalende og bøjer Hovedet, lykkel- lig-forlegen.

Dr. Trolle indfinder sig ogsaa. Han er forbavset over, at hun er kommet sig saa godt. Hun er næ- sten feberfri, men han raader til at lægge hende paa Hospitalet, indtil der kan blive Plads til hende paa et Sanatorium, for der vil hun hurtigt kunne rette sig. mener han afgjort.

Saa sænkede de Bøsserne, og da Knud Rasmussen kom, og den hvide Mand kunde tale til dem i et Sprog, de forstod, forvandlede deres Frygt til Glæde. Og de hjalp os bagefter meget.

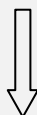
Noget selvfølgeligt.

I øvrigt er Miteq ganske uimpone- ret af det, han har set og oplevet. Han har taget Amerika fuldkommen fra oven og nedad. Det mest for- bavsende, han har mødt, var en Ma- skine til at hugge Hovedet af Kyl- linger. Det, der vilde imponere en Europæer, har han ikke haft Forud- sætninger for at forstaa. Derfor har det ikke gjort synderligt Indtryk paa ham. Han har nærmest taget Tin- gene som noget selvfølgeligt.

Sygeplejerskernes Kælebarn.

Inde i den lille Sygekahyt sidder „Det lille Kvindemenneske“ — som ikke er saa lille endda. Hun er 4 Aar ældre end Miteq og ren eskimo- isk. Hun har været alle Sygeplejer- skernes Kælebarn, og nu kommer de for at tage Afsked med hende. Hun forstaaer ikke Ordene, der tales til hende, men Tonen ... Og hun smiler straalende og bøjer Hovedet, lykkel- lig-forlegen.

Dr. Trolle indfinder sig ogsaa. Han er forbavset over, at hun er kommet sig saa godt. Hun er næ- sten feberfri, men han raader til at lægge hende paa Hospitalet, indtil der kan blive Plads til hende paa et Sanatorium, for der vil hun hurtigt kunne rette sig, mener han afgjort.

Sorg.

Det er Sorg for Miteq, da han hører det. Han vilde helst have haft Det lille Kvindemenneske med sig til Greve Præstegaard. Turen gaar nemlig ikke tilbage til Grønland før næste Foraar, og Meningen er, at de skal tilbringe den mellemliggende Tid i Greve hos Pastor Ostermann, der i flere Aar har været i Grønland og som Regel har nogle Grønlændere boende hos sig. For Tiden opholder Jacob Olsen sig dernede.

Men der er ikke noget at gøre. Lægens Raad maa følges, og kort efter ruller det lille Selskab afsted i Automobil til Øresundshospitalet.

Miteq havde kun en kort Hilsen med fra Knud Rasmussen og den Meddelelse, at han i Gaar afsejlede med „Oscar II“ fra New York og kommer til København den 2. December. Han ledsages af sin Frue og Filmsfotografen Leo Hansen, som medfører enestaaende Optagelser af Egne og Folk, som aldrig har set hvide Mænd før og endnu mindre hørt et Filmsapparat snurre.

W o l m e r.

Sorg.

Det er Sorg for Miteq, da han hører det. Han vilde helst have haft Det lille Kvindemenneske med sig til Greve Præstegaard. Turen gaar nemlig ikke tilbage til Grønland før næste Foraar, og Meningen er, at de skal tilbringe den mellemliggende Tid i Greve hos Pastor Ostermann, der i flere Aar har været i Grønland og som Regel har nogle Grønlændere boende hos sig. For Tiden opholder Jacob Olsen sig dernede.

Men der er ikke noget at gøre. Lægens Raad maa følges, og kort efter ruller det lille Selskab afsted i Automobil til Øresundshospitalet.

Miteq havde kun en kort Hilsen med fra Knud Rasmussen og den Meddelelse, at han i Gaar afsejlede med "Oscar II" fra New York og kommer til København den 2. December. Han ledsages af sin Frue og Filmsfotografen Leo Hansen, som medfører enestaaende Optagelser af Egne og Folk, som aldrig har set hvide Mænd før og endnu mindre hørt et Filmsapparat snurre.

Wolmer.